

СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ОСВІТИ

Дем'янчук Ю.І.

аспірант

Львівської комерційної академії

Науковий керівник: Шевчук В.О.

професор кафедри міжнародних економічних відносин

Львівської комерційної академії

м. Львів, Україна

ВПЛИВ МІГРАЦІЇ НА ВІДЦІЛИВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕРЖАВИ

Міграційне вибуття населення негативно позначається на складі людських ресурсів, їх гендерно-віковій структурі, освітньо-кваліфікаційному рівні. Низький професійно-кваліфікаційний рівень робіт, що виконується трудовими мігрантами за кордоном, свідчить про низьку ефективність використання їх трудового потенціалу, оскільки багато з них в Україні працювали на значно вищих посадах, мали складніші за змістом професії. Колишні фахівці, професіонали, технічні службовці склали майже чверть трудових мігрантів.

Міграційні процеси є потужною детермінантою розвитку інтелектуально-трудового потенціалу (Рис. 1). За твердженням Л. Крунки, масштаби і напрями трудової міграції мають значний вплив на кількісно-якісні характеристики трудового потенціалу [1].

Рис. 1. Формування і використання інтелектуально-трудового потенціалу держави в контексті впливу на нього міграційних процесів

Джерело: [2, с.51]

Неефективність реалізації інтелектуально-трудового потенціалу вважають основною причиною міграції представники української діаспори. У Резолюції I-го Економічного форуму українців світу (м. Київ, 1 грудня 2007 р.) зазначалося, що економічні труднощі безпосередньо пов'язані з недосконалою системою суспільного управління та неможливістю повною мірою реалізувати інтелектуально-трудова потенціал нації у власній країні через відсутність стратегії розвитку українського суспільства. Це основна причина нереалізованості громадян і масової трудової міграції (внутрішньої й зовнішньої) [3].

Відтік за межі держави надлишкової робочої сили є багатоаспектним явищем, яке має безліч негативних проявів. Першочергово увагу привертає небезпека, безпосередньо пов'язана з впливом з держави найконкурентоздатнішої й найбільш креативної робочої сили. До соціальних втрат можна віднести: погіршення здоров'я трудових мігрантів; зниження кваліфікації працівників; формування стереотипу, згідно з яким досягти пристойного рівня можна лише шляхом трудових поїздок за кордон; формуванню психології правового нігілізму.

Серед причин, які спонукають наших громадян до пошуку роботи за кордоном, найчастіше зустрічаються: низькі зарплати в Україні, а серед категорій населення, що виступають потенційними мігрантами, одне з чільних місць належить саме високоосвіченим професіоналам, тобто носіям тих чи інших елементів інтелектуального потенціалу суспільства. Парадоксальність ситуації полягає в тому, що саме ті якості, які за сприятливіших соціально-економічних обставин повинні б стати визначальними чинниками максимальної творчо-інтелектуальної самореалізації та професійної трудової самовіддачі спеціалістів, стають внутрішнім поштовхом до прийняття ними міграційних рішень.

В системі освіти держави, також відбуваються певні протиріччя соціально-економічного характеру, саме від якості освітньої системи, що відіграє в гуманітарній політиці виняткову роль, залежить рівень розвитку людського потенціалу – різноманітних здібностей і задатків людей, а також ефективність формування і використання інтелектуального фонду держави. З іншого боку освітні прагнення, прагнення до знань стають в наш час одним з найважливіших елементів національного багатства, а освіта і адекватний вибір професії виступають важливішими чинниками оптимального відтворення соціальної структури суспільних систем різної ієрархії, запорукою їх конкурентоздатності.

Приватні трансферти від працюючих за кордоном можна використати для організації діяльності позашкільних закладів, які спрямовані на виховання, соціальну адаптацію і розвиток молодих талантів. Створення таких інститутів – обов'язок держави, а їх розвиток покладається на педагогічні заклади. Для подолання проблеми дітей мігрантів важливо об'єднувати зусилля сім'ї, церкви, держави та школи.

Список використаних джерел:

1. Крупка Л.С. Трудова міграція як індикатор соціального, економічного та політичного життя країни / Л.С. Крупка // Демократичне врядування [Електронне видання]. – 2008. – №1. – Режим доступу до журн.: http://www.lvivacademy.com/visnik/fail/L_Krupka.pdf

2. Біль М. М. Управління міграційними процесами в контексті їх впливу на інтелектуально-трудова потенціал України / М. М. Біль // Сталий розвиток економіки. – 2010. – № 1. – С. 49-54.

3. Міграційні процеси в Україні: сучасні виклики та регіональна специфіка: наукова доповідь за матеріалами круглого столу «Проблеми захисту прав мігрантів в умовах

Східноукраїнський інститут
економіки та управління

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ
ТА УПРАВЛІННІ: НОВИЙ ПОГЛЯД»**

26-27 квітня 2013 року

МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ
В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ:
НОВЫЙ ВЗГЛЯД»**

26-27 апреля 2013 року

ИМСИ

СЕРИЈА 1. МИКРОЕКНОМИКА

Беларуская Рэспубліка
Дзяржаўны навуковы цэнтр "Інстытут
эканамічнай тэорыі і
статыстыкі"

М. Мінск, вуліца
Савецкая, 118

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 2. ІНСТРУКЦІЯВАЯ ЭКОНОМІКА

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 3. ІСТОРЫЯ ЭКОНОМІЧНЫХ НАУК

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 4. ЭКОНОМІКА І ЛІДЗЕВЫХ РЫСКІ

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 5. ЭКОНОМІКА І ПРАВА

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 6. ЭКОНОМІКА І АГРЫ

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 7. ЭКОНОМІКА І ПРАЦА

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 8. ЭКОНОМІКА І СІЛЬСКО-ГАСПАРДЗКА

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 9. ЭКОНОМІКА І ПРАЦА

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

СЕРИЈА 10. ЭКОНОМІКА І ПРАЦА

Складаны ў Мінску ў 1994 годзе ў
дзяржаўнай друкарні "Літвыца"

© С. А. Савіцкая, 1994 г. Выдадзена ў Мінску ў 1994 г.

ISBN 5-03-000000-0
VIII 133,24